

Školní vzdělávací program pro školní družinu

„TVOŘIVÁ DRUŽINA“

platný od 1.9.2025 – 3.verze
č.j.: 955/2025

Základní škola a Mateřská škola Nymburk, Tyršova 446 – příspěvková organizace

www.zstyrsova.cz

Obsah

Identifikační údaje	3
1. Charakteristika školní družiny	4
1.1 Údaje o ŠD	4
1.2 Materiální a prostorové podmínky ŠD	4
1.3 Hygienické a bezpečnostní podmínky ŠD	4
1.4 Personální podmínky ŠD	5
1.5 Zdroje financování	5
1.6 Organizační podmínky ŠD	5
1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
2. Charakteristika ŠVP ŠD	6
2.1 Zaměření ŠD	6
2.2 Konkrétní cíle vzdělávání	6
2.3 Výchovné a vzdělávací strategie	9
2.4 Obsahy a formy činností ŠD	15
2.5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	17
2.6 Pobyť účastníků – cizinců, účastníků s odlišným mateřským jazykem	17
2.7 Začlenění průřezových témat	17
3. Plán činností - pravidelné činnosti	18
4. Příležitostné činnosti	27
5. Spontánní aktivity	27
6. Odpočinkové činnosti	28
7. Příprava na vyučování	28
8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	29
8.1 Hodnocení dětí v ŠD	29
8.2 Autoevaluace školy	29
9. Vnitřní řád školní družiny	30

Identifikační údaje

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Nymburk, Tyršova 446 – příspěvková organizace

Adresa: Tyršova 446, Nymburk 288 02

☎ +420 325 512 756

🌐 www.zstyrsova.cz

IČ: 709 26 255

IZO: 102 386 234

IZO ŠD: 113 700 202

RED-IZO: 600 050 939

Ředitelka školy: Mgr. Bc. Soňa Obická mail: sona.obicka@zstyrsova.cz

Koordinátorky ŠVP ŠD: Mgr. Bc. Soňa Obická
Eva Bachtíková – vedoucí vychovatelka

Zřizovatel:

Město Nymburk

Adresa: Náměstí Přemyslovců 163, Nymburk 288 28

Tel.: 325 501 101

www.mesto-nymburk.cz

1. Charakteristika školní družiny

1.1 Údaje o ŠD

Školní družina je součástí Základní školy a Mateřské školy Nymburk, Tyršova 446, plně organizované základní školy, která se nachází v centru města na břehu řeky Labe. Vzhledem k této poloze jsou škola a školní družina velmi dobře dostupné. Dopravní obslužnost je zajištěna autobusy a vlaky. Autobusová zastávka je přímo u školy, nádraží Nymburk – Město je ve vzdálenosti 5 minut pěší chůze, hlavní nádraží je vzdáleno přibližně 15 minut.

Školní družina sídlí v původní historické budově. Kapacita školní družiny je 240 účastníků.

Školní družinu navštěvují žáci zpravidla od 1. do 5. ročníku, jsou místní i dojíždějící, ve skupinách jsou integrováni i žáci s speciálními vzdělávacími potřebami a s odlišným mateřským jazykem. Vzhledem k tomu, že na naší škole není školní klub, je-li volná kapacita, mohou využít školní družinu i žáci starší.

1.2 Materiální a prostorové podmínky ŠD

Školní družina sídlí ve dvou podlažích historické budovy školy, k dispozici má 8 prostorných učeben, které jsou zároveň kmenovými učebnami žáků prvního stupně ZŠ. Čtyři učebny jsou ve východním křídle a 4 v jižním křídle, dále mají účastníci k dispozici šatny a WC pro chlapce, dívky a pedagogické pracovníky. Školní družina využívá také keramickou dílnu, tělocvičnu, venkovní hřiště a zahradu s hracími plochami, která přiléhá ke škole z jihu a východu.

Vstup do školní družiny je samostatným vchodem ve východním křídle.

Všechny místnosti jsou vybaveny moderním nábytkem, zpravidla vzadu ve třídě jsou hrací zóny pro individuální hry a relaxaci.

Pro venkovní hry účastníci využívají školní zahradu a mnoho herních zahradních prvků jako jsou průlezka, houpačky, pískoviště, skluzavka apod. Dále využívají školní hřiště s umělým povrchem pro míčové hry a basketbalové koše.

Průběžně doplňujeme a obnovujeme další vybavení, nakupujeme pomůcky a další potřebný materiál.

1.3 Hygienické a bezpečnostní podmínky ŠD

Máme sestavenou vhodnou strukturu pracovního a odpočinkového režimu účastníků a vychovatelek. Respektujeme vhodný režim činností s ohledem na skladbu zaměstnání a věk účastníků. Dodržujeme vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb účastníků). Udržujeme

zdravé prostředí učeben a ostatních prostor školy (odpovídající světlo, teplo, větrání, bezhlučnost, čistota, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostor). V celé škole, ve školní družině a jejím okolí je přísně dodržován zákaz kouření, pití alkoholu a požívání jiných škodlivin. Dbáme na bezpečnost účastníků, chráníme je před úrazy. Vychovatelky dovedou poskytnout první pomoc. Chráníme účastníky před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Vytváříme pohodové prostředí pro zdravé učení, tvoření i odpočinek a prostředí otevřeného partnerství jak mezi účastníky a vychovatelkami, tak mezi vychovatelkami, dalšími pedagogickými pracovníky a vedením školy.

1.4 Personální podmínky ŠD

Pedagogické působení zajišťují vychovatelky. Všechny jsou plně kvalifikované. Všechny si své odborné zaměření průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem. Vychovatelky mají potřebné profesní dovednosti, jsou komunikativní ve směru k účastníkům, jejich rodičům a ostatním pedagogům.

1.5 Zdroje financování

Školní družina je součástí Základní školy Tyršova Nymburk, která je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Město Nymburk.

Na začátku školního roku je po dohodě s ředitelkou školy a zřizovatelem stanovena výše příspěvku od rodičů.

Veškeré finanční prostředky jsou čerpány v plné míře.

Finanční prostředky a jejich hospodárné využívání je kontrolováno ředitelkou školy a zřizovatelem.

1.6 Organizační podmínky ŠD

Všechny organizační podmínky, přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání jsou podrobně zpracovány ve vnitřním řádu školní družiny. Tato kritéria jsou závazná pro všechny pedagogy naší školy, žáky i jejich rodiče. Rodiče jsou s tímto řádem seznámeni při zápisu dětí do ŠD. Vnitřní řád školní družiny je přílohou ŠVP ŠD. Aktuální program a časový tematický plán vypracovává kolektiv vychovatelek pro dané období.

1.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráci s rodiči žáků se snažíme neustále rozvíjet. Usilujeme o včasnou a dostatečnou informovanost rodičů o činnosti školní družiny. S rodiči komunikujeme průběžně při příchodech a odchodech účastníků z družiny. Snažíme se o vytváření dobrých společenských vztahů všech účastníků školní družiny a veřejnosti.

2. Charakteristika ŠVP ŠD

2.1 Zaměření ŠD

Školní vzdělávací program „**Tvořivá družina**“ navazuje na školní vzdělávací program základní školy, který je založen na principech aktivního učení. Vzhledem k tomu, jsou cíle tohoto programu podobné.

2.2 Konkrétní cíle vzdělávání

Co chceme a kam směřujeme

Chceme:

1. VYTVÁŘET BEZPEČNÉ A POHODOVÉ ŠKOLNÍ PROSTŘEDÍ

- vytvořit takové prostředí ŠD, kde se všichni účastníci cítí bezpečně;
- usilovat o to, aby žáci, vychovatelky i rodiče se stali partnery;
- udržovat prostor ŠD tak, aby byl pro všechny příjemný, a tak napomáhal vytváření vhodného klimatu;
- zajistit efektivní organizační prostředí;
- posilovat systematickou spolupráci metodika prevence sociálně-patologických jevů, výchovných poradců a vedení školy s vychovatelkami ŠD;
- nabízet dle možností školy programy pro volný čas;
- včas a citlivě řešit problémy účastníků.

2. ZDRAVĚ A MODERNĚ TRÁVIT ČAS VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- zaměřit se na individualizaci výchovně vzdělávacího programu a respektování potřeb účastníků;
- umožnit jim výběr a střídání činností, které jsou jim blízké – sportovní, výtvarné, ...;
- podporovat žáky nejen s intelektuálním nadáním, ale i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.;
- učit žáky plánovat, rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit.

3. VYCHOVÁVAT LIDSKOU OSOBNOST

- respektovat jedinečnost jednotlivce;
- formovat žákovu osobnost;
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel vnitřního řádu školní družiny;
- zajistit, aby se ve škole každý cítil bezpečně.

4. VYCHOVÁVAT KULTURNÍHO DIVÁKA A ČTENÁŘE

- podporovat účastníky k rozšiřování čtenářských dovedností;
- rozšiřovat jejich komunikační dovednosti.

5. VÉST KE SPORTU A K POHYBOVÝM AKTIVITÁM

- umožnit účastníkům sportovní a pohybové aktivity v rámci ŠD.

6. ROZVÍJET ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVU

- vychovávat žáky k zodpovědnosti za stav životního prostředí a jeho ochranu;
- vést účastníky ke třídění odpadů;
- vést k úspornému využívání energií.

7. ROZVÍJET SAMOSPRÁVNOU DEMOKRACII

- spolupracovat s Rodičovským sdružením;
- propojovat věkové skupiny, aby starší žáci předali své dovednosti mladším a naučili se tak být zodpovědnými;
- klást důraz na multikulturní výchovu, neboť do školy dochází i žáci jiných národností.

8. KOMUNIKOVAT S VEŘEJNOSTÍ

- informovat o zajímavých akcích.

9. VYTVÁŘET PODMÍNKY PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- podporovat další vzdělávání všech vychovatelek;
- umožňovat vychovatelkám účast na vybraných seminářích DVPP ve svém oboru.

10. NEUSTÁLE SE ROZVÍJET A ZDOKONALOVAT

- udržovat a navazovat na dobré tradice naší školy;
- rozvíjet silné stránky školy;
- maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

Směřujeme:

Směřujeme k tomu, aby školní družina:

- probouzela v účastnících kladný přístup ke škole a ke vzdělání, tím je motivovala pro celoživotní učení, podněcovala k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů;
- naučila účastníky rozlišovat čas práce, čas odpočinku a relaxace;
- výrazně motivovala nabízené zájmové činnosti, rozvíjela praktické dovednosti a využívala dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací;
- podporovala účastníky ke správným zásadám chování ke spolužákům, vrstevníkům a pedagogům, rozvíjela kamarádství, schopnost všestranné komunikace, spolupráce a respektování práce vlastní i druhých;
- podporovala účastníky samostatně řešit problém, vedla je k vyhledávání různých řešení, která si pak dokážou obhájit;
- vedla účastníky aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a v přírodě;
- podporovala účastníky trávit čas společně s ostatními lidmi, být tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Jak je rozvíjíme v naší ŠD
Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka; • vedeme žáky k tomu, aby se učili s chutí, aby vždy dokončili svou práci; • podněcujeme je ke kladení otázek a hledání odpovědí; • vedeme je k tomu, aby získané vědomosti dávali do souvislostí a uplatňovali je v praktických situacích a v dalším učení; • žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost; • snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák pocit uspokojení a radost ze svého dobrého výsledku.

**Kompetence k řešení problému –
podněcovat žáky k tvořivému
myšlení, logickému uvažování
a k řešení problémů**

- podněcujeme žáky, aby si všímali dění okolo sebe;
- vedeme je k řešení různých situací, při nichž využívají vhodné postupy;
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života;
- učíme je chápat, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli;
- při činnostech motivujeme žáky v co největší míře příklady z praktického života;
- žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci s ostatními žáky, s vychovatelkami a s ostatními dospělými ve škole i mimo školu;
- snažíme se vytvářet dostatečný prostor pro vyjadřování žáků;
- vedeme žáky k ovládnutí řeči, ke správnému vyjadřování sdělení, myšlenek, otázek a odpovědí;
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných;
- podporujeme přátelské vztahy ve skupině a mezi skupinami;
- pomáháme žákům ze spádových škol se začleňováním do nového kolektivu;
- vedeme žáky ke komunikaci a spolupráci při činnostech.

Kompetence sociální a personální
—
**rozvíjet u žáků schopnost
spolupracovat a respektovat práci
vlastní a druhých**

- vedeme žáky ke samostatnému rozhodování o svých činnostech;
- sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech;
- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině;
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí;
- učíme je projevovat ohleduplnost, citlivost;
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

**Kompetence občanské –
připravovat žáky jako svobodné
a zodpovědné osobnosti,
uplatňující svá práva a plnící své
povinnosti**

- žáci společně stanovují pravidla chování;
- vychovatelky i žáci respektují práva a dodržují povinnosti;
- klademe důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslícího jedince;
- žáky vedeme k třídění odpadů;
- vedeme žáky k zodpovědnému a uvědomělému jednání;
- vychovatelky i žáci respektují individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti spolužáků ve třídách;
- žáci jsou obklopeni esteticky podnětným a zdravým prostředím, na jehož tvorbě se společně podílejí;
- řešení problémů jednotlivých žáků je realizováno ve spolupráci vychovatelky, výchovné poradkyně školy, třídního učitele, rodičů, ...

**Kompetence pracovní –
pomáhat žákům poznávat
a rozvíjet své schopnosti i reálné
možnosti a uplatňovat získané
vědomosti a dovednosti při
profesní orientaci**

- vedeme žáky k rozvíjení pracovních činností, k plánování, organizování, řízení a hodnocení činností;
- vedeme žáky k orientaci v možnostech smysluplného trávení volného času, k umění vybrat si zájmové činnosti dle vlastních dispozic;
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví a zdraví ostatních;
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti při práci.

2.4 Obsahy a formy činností ŠD

Školní družina navazuje na vyučování v základním vzdělávání, ale má svá specifika, postupy a strategie vyjádřené požadavky pedagogiky volného času.

Školní družina organizuje:

- **Pravidelnou činnost**, která je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.
Zájmová činnost estetická – výtvarná – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura
Zájmová činnost estetická – hudební – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura
Společenskovední činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět
Přírodovědná činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět, Člověk a jeho zdraví
Pracovně-technická – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a svět práce
Sportovní činnost – v každodenním pobytu na školním hřišti, pokud to počasí umožní
Sebeobslužná činnost a sociální dovednosti – v návaznosti OSV v ŠVP ZV
- **Příležitostné akce**, které přesahují rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jedná se o besídky, slavnosti, výlety atd. Někdy jsou tyto akce určeny také rodičům a širší veřejnosti.
- **Spontánní aktivity**, které zahrnují každodenní individuální klidové činnosti, aktivity při pobytu venku nebo ve družině. Při těchto aktivitách je důležité zajištění bezpečnosti účastníků a navozování a podněcování jejich aktivity.
- **Odpočinkové činnosti**, které chápeme jako klidové činnosti (poslech, individuální hry) a aktivní odpočinek (rekreační činnost, tělovýchovné aktivity). Tyto činnosti kompenzují jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- **Příprava na vyučování**, která zahrnuje jednak práci společnou, jednak individuální, didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které získali žáci ve školním vyučování.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je **hra založená na zážitku** účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Využívá prvků zážitkové pedagogiky.

Výchova pomocí prožitků:

- Přináší účastníkům silné prožitky v aktivitách, které v sobě obsahují určitý stupeň rizika a dobrodružství.
- Motivuje k sebevýchově pomocí zážitků.
- Navádí k aktivnímu trávení volného času, překonává jednotvárnost a zažité stereotypy.
- Vede k sebepoznávání, rozšiřování horizontů, pomáhá při hledání místa na světě.
- Nabízí prostor pro sociální učení, získávání důvěry, pomáhá překonávat hranice možností účastníků.
- Je jedinečnou možností získávat společné prožitky ve skupině.

Strategií pedagogické práce je respektování **požadavků pedagogiky volného času**:

- Požadavek **pedagogického ovlivňování volného času**. Vychovatelka navozuje a motivuje co nejrozličnější činnosti.
- Požadavek **dobrovolnosti**. Všechny činnosti by měly být přiměřené věku účastníků a jejich momentálnímu stavu; účastníci by je měli vykonávat dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu a motivace (nikoliv jen pokynu), všichni účastníci by měli být v dané činnosti přiměřeně úspěšní.
- Požadavek **zajímavosti a zájmovosti**. Činnosti by měly být pro účastníky atraktivní, měly by využívat zajímavé postupy a náměty, činnosti musí být co nejpestřejší.
- Požadavek **aktivity**. Aktivity musíme volit tak, aby se v nich uplatnili a mohli být přiměřeně úspěšní všichni účastníci. Každý z nich se může podílet (participovat) na tvorbě týdenních plánů, na přípravě činnosti, realizaci i hodnocení všeho, co společně tvoří.
- Požadavek **citlivosti a citovosti**. Všechny činnosti by měly přinášet účastníkům kladné emoce, a to nejen z aktivity samé a z následné pochvaly, ale také z objevování nových obzorů či překonání překážek.

- Požadavek **prostoru k seberealizaci**. Vrcholným produktem činností by měla být radost účastníka zájmového vzdělávání, který nachází a objevuje sám sebe, zvláště je-li kladně hodnocen a prostřednictvím činnosti v oddělení si vytváří žádoucí sociální kontakty.

2.5 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním) věnujeme při začleňování do volnočasových aktivit podle stupně a charakteru jejich postižení zvláštní pozornost. Respektujeme zvláštnosti účastníků, vytváříme příznivé klima, snažíme se navodit příjemnou, soustředěnou atmosféru při práci. Spolupracujeme s rodiči účastníků a využíváme poradenské činnosti školy nebo poradenského zařízení.

Žákům mimořádně nadaným nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů, činnosti zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emoční inteligence.

2.6 Pobyt účastníků – cizinců, účastníků s odlišným mateřským jazykem

Účastníkům – cizincům se snažíme vytvořit bezpečné prostředí, do kterého budou chodit rádi. Vhodnými činnostmi a vhodnou volbou programu jim pomáháme začlenit se mezi ostatní žáky.

Respektujeme jejich výběr činností, do žádných aktivit je nenutíme.

2.7 Začlenění průřezových témat

Do jednotlivých oblastí pravidelných i nepravidelných činností se snažíme začlenit i některá průřezová témata, zejména osobnostní a sociální výchovu a environmentální výchovu.

3. Plán činností - pravidelné činnosti

Pravidelná činnost je tvořena těmito oblastmi:

Zájmová činnost estetická – výtvarná – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura

Zájmová činnost estetická – hudební – v návaznosti na ŠVP ZV – Umění a kultura

Společenskovední činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět

Přírodovědná činnost – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a jeho svět, Člověk a jeho zdraví, začlenění některých témat Environmentální výchovy

Pracovně-technická – v návaznosti na ŠVP ZV – Člověk a svět práce

Sportovní činnost – při každodenním pobytu na školním hřišti

Sebeobslužná činnost a sociální dovednosti – začlenění některých témat OSV a Environmentální výchovy

3.1 Zájmová činnost estetická – výtvarná

Činnosti:

- základní techniky kresby a malby;
- koláž z papíru, textilu;
- tisk z výšky;
- malba na sklo, textil, porcelán;
- netradiční výtvarné techniky – klovatinová rezerva, frotáž, inkoustová rezerva, vitráž, dekor, proškrabování do tuše, vosku, tiskátka z přírodnin, mozaika z různých materiálů, prostřihovánky, ilustrace k literárnímu textu, seznamování se s výtvarnou tvorbou známých umělců, s lidovými řemesly;
- Výtvarné náměty tematicky vychází z předešlých činností (přírodovědná, společenskovední, sportovní akce, kulturní zážitek, ...).

Podzim

- výzdoba třídy, kalendář přírody, ze života dětí, podzimní zážitky;
- ovoce a zelenina, přírodniny, listy, podzimní stromy;

- ilustrace k četbě;
- lidové zábavy – posvícení, kolotoče, koláče, střelnice, sv. Václav a sv. Martin;
- odlety ptáků, ze života zvířat a rostlin (zásoby, pelíšky), výlov rybníka;
- Mikoláš Aleš.

Zima

- vánoční náměty, vánoční výzdoba herny, čerti, andělé, sv. Mikuláš, přáníčka, drobné dárky, balící papír, vánoční ozdoby a dekorace, stromeček, kapr, Betlém, komety, perníčky;
- Tři králové, novoročenky, zimní radovánky, hory, sněhuláci;
- zvířata v zimě, stopy, vrány, labutě, zimní oblečení, stopy bot, zamrzlé okno, vločky, zimní strom;
- masopust, masky na plese, vzory látek, hrnečky na čaj;
- Josef Lada.

Jaro

- velikonoční náměty, první květiny, přáníčka;
- mláďata, co se děje v trávě;
- deštníky, kaluže, jarní stromy;
- ilustrace textů a říkadel, lidových popěvek, ze života dětí;
- čarodějnice a kouzla;
- dopravní náměty, požárníci a záchranáři.

Léto

- slunce, letní ovoce, květiny;
- maminka (rodina), můj kamarád;
- šátek, desky na vysvědčení, herbář;
- cestování, dopravní prostředky;
- Adolf Born, Josef Paleček.

3.2 Zájmová činnost estetická – hudební

Činnosti:

- společný i sólový zpěv (dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla, lidové a národní písně, koledy, umělé písně pro děti) i s doprovodem hudebních nástrojů hudební hry (na kapelníka, písňová štafeta, na muzikanty, na ozvěnu, na objevitele zvuků);
- spojení hudby a pohybu (hudebně pohybové hry, taneční hry, pohybová improvizace při hudbě, lidové tance, některé společenské tance);
- hra na dětské lehko ovladatelné nástroje (doprovod a rytmizace zpěvu), hudební doprovod k vystoupení;
- poslech hry na hudební nástroj, poslech hudby z nosiče;
- rozpoznávání jednotlivých hudebních nástrojů, hudebních žánrů, hudebních útvarů.

Podzim

- malý test pěveckých a hudebních dovedností;
- vzpomínky na léto (country a písně k táboráku);
- poslechové skladby a nácvik písně s podzimní tematikou;
- hymna;
- zvuky kolem nás.

Zima

- koledy, nácvik na „Vánoční zpívání“, poslech svátečních skladeb;
- individuální výstupy dětí hrajících na hudební nástroje;
- taneční improvizace a taneční hry.

Jaro

- nácvik písně s jarní tematikou;
- písnička pro maminku;
- hudebně pohybové hry, polka, mazurka, ...;

- lidové písně z Polabí;
- ukolébavky.

Léto

- příprava vystoupení (hudební a taneční hry);
- nácvik a poslech písní s letní tematikou;
- malování na hudbu;
- zpívání pro radost.

3.3 Zájmová činnost společenskovední

Činnosti:

- povídání, vyhledávání informací, četba
- soutěže, hry, hlavolamy
- video, poslech

Září

- Posvícení (lidová tradice);
- 28. září – státní svátek – sv. Václav (pověsti a báje);
- Seznámení s řádem školní družiny, bezpečným chováním během pobytu v ŠD, školní jídelně a během vycházek.

Říjen

- 28. říjen – státní svátek (povídání o naší vlasti, symbolech státu, prezidentech, hlavním městě .

Listopad

- Dušičky (Halloween), v každé zemi mají různé zvyky;
- 11. listopad – sv. Martin (Martin přijíždí na bílém koni);
- 17. listopad – státní svátek;
- 25. listopad – sv. Kateřina (pověsti, pranostiky, ...);
- Péče o zdraví, Co tělu prospívá a co ho ničí, Předcházení nemocem.

Prosinec

- Advent – Vánoce (lidové zvyky a obyčeje, sv. Barbora, sv. Mikuláš, Sv. Lucie);
- Moje záliby a koníčky, žebříček hodnot – co je pro mě důležité.

Leden

- Nový rok a nový rok (povídání, výstavky o čase a kalendářích);
- Tři králové (dobročinné sbírky, nadace);
- Nejsou všichni lidé stejní, kdo potřebuje pomoc druhých lidí, linky důvěry.

Únor

- Masopust;
- Matějská pouť;
- Valentýn;
- Jaký jsem, jak se chovám, co očekávám od druhých lidí, jak se chovám v nestandardních situacích.

Březen

- Velikonoce (lidová řemesla, zvyky a obyčeje);
- Hygienické návyky, jarní očista, předcházením úrazům.

Duben

- 22. duben – DEN ZEMĚ;
- Filipojakubská noc – čarodějnice a kouzla;
- Soužití se zvířaty a přírodou.

Květen

- 1. květen – svátek práce;
- 9. květen – Den osvobození;
- Děti hodnotí školní rok ve školní družině, co jsem se od září naučil, čím jsem výjimečný.

Červen

- Den dětí;
- Poučení o bezpečném chování a ochraně zdraví během letních prázdnin.

3.4 Zájmová činnost přírodovědná

Činnosti:

- sledování změn v přírodě, vedení kalendáře přírody;
- vycházka do okolí, sběr přírodnin – výstavky, tvorba výrobků;
- srovnávání poznatků – využití encyklopedií a odborné literatury pro děti;
- péče o pokojové rostliny;
- zapojení do ekologických aktivit – třídění odpadů;
- tradiční aktivity ke Dni Země – výtvarná, literární a pěstitelská soutěž.

Podzim

- sbírka plodů a semen;
- živá a neživá příroda;
- příprava rostlin, zvířat a lidí na zimu;
- dozrávání a sběr úrody;
- změny počasí – ochlazování, zbarvování listů, odlet ptactva, výlov rybníků.

Zima

- vyhledávání informací o životě zvířat, rostlin a lidí;
- vycházky do přírody, sledování počasí, přilet havranů, vran, labutí, přikrmování zvěře, stopy ve sněhu;
- jak se v zimě oblékat.

Jaro

- pěstujeme rostliny (výsev, výsadba, množení rostlin, péče o rostliny, různé možnosti pěstování, nároky na rostliny);
- soužití s domácími mazlíčky, návštěva obchodu se zvířaty;
- změny počasí (aprílové počasí mlha, duha);
- přilet ptactva, hnízdění, včely, čmeláci, motýli, brouci, probouzení rostlin, první květiny (nelámeme větvíčky).

Léto

- vycházky do přírody – co se změnilo?
- Jak se chováme v přírodě, abychom ji neničili?
- sběr, sušení rostlin a bylin;
- informace o nebezpečí chorob zvířat (vzteklina), pomoc při uštknutí, bodnutí hmyzem, klíštětem, otravě houbami, jedovatými rostlinami;
- prevence nákaz z nemytého ovoce, závadných potravin a nepitné vody.

3.5 Zájmová činnost pracovní-technická

Činnosti:

- Práce s papírem: mačkání a tvarování, překládání, skládání, stříhání, prostřihovánky, spojování – lepením, šitím, navazováním..., výroba ručního papíru, seznamování s různými druhy papíru a jeho vlastnostmi a použitím;
- Práce s textilem: stáčená šňůra, základní vyšívací techniky, háčkový řetízek, tkaná šňůra, tkané náramky, koberečky, šité drobnosti (maňásci, jehelníky, kapsáře, voňavé polštářky);
- Tradiční výrobky (bambule, kuřátka, panenky z vlny);
- Práce s kůží: stříhání, lepení, šití a tvarování;
- Práce se dřevem: rozeznávání typů dřeva, povrchová úprava (smirkování, lakování), rámečky z lišty, výrobky ze samorostů, špalíků, hoblin, vyřezávání do kůry;
- Práce s modelovací hmotou: modelování z modelíny – plošné, plastické, modelování z moduritu, samoschnoucích hmot, vizovického a slaného těsta, tvarování z keramické hlíny;
- Práce s přírodním materiálem: výrobky z proutí, kamínků, sušených rostlin, skořápek, ořechů, šnečích ulit, slámy, podzimních plodů a listů, ...;
- Práce s tzv. odpadovým materiálem: (čisté obaly od potravin nebo kosmetiky);
- Výrobky z PET lahví, vlnité lepenky, novin apod.

Podzim

- výrobky z přírodnin (závěsy, zahrádky);
- záložka do knihy, krabičky na přírodniny;
- modelování ovoce a zeleniny;
- sova – symbol moudrosti;
- papírové čepice, korále z nudlí, fazolí apod.;
- lampiony, jehelníky, draci, zvířátka ze skořápek, papírové divadlo.

Zima

- loutky s vánoční tematikou, plastická hvězda, dárkové krabičky, drobné dekorace a dárky k Vánocům;
- lyžař, sněhulák, sáňky z kartonu, stavby ze sněhu;
- klobouky, masopustní masky, krepákové květiny, valentinské dárky.

Jaro

- velikonoční dekorace, pletení pomlázek, kraslice;
- vyšívání;
- ptáčky z modelovací hmoty;
- modely ze stavebnice;
- oplétání a drátkování kamínků;
- veselé květináče;
- loutka čarodějnice;
- bambule, košíčky;
- úprava květin ve váze.

Léto

- plastiky z kamínků, sádrové kachlíčky;
- konstrukce a vazby z přírodnin, panenky z trávy;
- prostřihované srdíčko, voňavé polštářky;
- ruční papír;
- dárek pro maminku;
- batikované ubrousky (trička);
- deníček na prázdniny.

3.6 Sebeobslužná činnost a sociální dovednosti

Průběžné pravidelné činnosti:

- prohlubování návyků osobní hygieny (mytí rukou, nošení kapesníků, ...);
- zásady správného stolování (chování ve školní jídelně), péče o pořádek v osobních věcech i ve svém okolí, udržování pořádku v herně, šatně..., péče o oblečení (zejména v zimních měsících);
- zásady společenského chování (zdravení, oslovení, poděkování, ...), nácvik schopností sociálních dovedností – hrou;
- slušné vyjadřování opačného názoru, požádání o laskavost, odmítání návrhu, se kterým nesouhlasím, pochvala druhého, přijmutí pochvaly, požádání o pomoc při řešení problému, nácvik schopnosti odolat tlaku vrstevníků chovat se nevhodně, ...;

4. Příležitostné činnosti

Besedy v městské knihovně

Tematické vycházky – místopis našeho města

Dopravní hřiště

Návštěvy výstav

5. Spontánní aktivity

Snažíme se navodit herní aktivity, při kterých si účastníci sami tvoří pravidla a skupina koriguje jejich dodržování, vychovatelky potom pouze dohlíží na bezpečnost.

6. Odpočinkové činnosti

Odpočinkové činnosti – klidové

odpočinek po obědě:

- v 1. a 2. ročníku upřednostňujeme klid na koberci, četbu oblíbené literatury pro děti, poslech z MC, CD (mluvené slovo nebo hudba), rozhovory o problémech a zážitcích dětí, relaxační a dechová cvičení;
- ve 3.- 5. ročníku účastníci mohou odpočívat i při klidných hrách, čtení a prohlížení časopisů, na koberci nebo u stolků.

Aktivní odpočinek – rekreační a tělovýchovné činnosti

- vycházky do okolí;
- pohybové, míčové, závodivé hry v tělocvičně a na školním hřišti;
- volné pohybové aktivity dětí (skluzavky, hry s obručí, švihadlem, gumou, dětský tenis, létací talíř, házečí kroužky, skákání panáka);
- námětové hry, TV chvilky, relaxační a uvolňovací cviky, rytmické a taneční hry;
- v zimním období – koulování, klouzání, hry na sněhu, bobování, stavby ze sněhu, vycházky do zimní přírody.

7. Příprava na vyučování

- společná příprava na vyučování formou didaktických her (kvízy, hádanky, doplňovačky, barevná matematika, Bingo, Risk, Pálí vám to, pexesa s různým zaměřením, práce s dětskými časopisy, práce s dětskou literaturou, encyklopediemi, ...);
- individuální příprava – pouze po domluvě s rodiči – procvičování konkrétní látky (spolupráce s vyučujícím).

8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

8.1 Hodnocení dětí v ŠD

Děti jsou hodnoceny ústně – pochvalou, domluvou, napomenutím apod. v průběhu docházky. Závažnější kázeňské prohřešky řešíme ve spolupráci s třídním učitelem a rodiči, případně s výchovnou poradkyní nebo ředitelkou školy.

8.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole.

Součástí autoevaluace školy je i hodnocení práce ŠD.

9. Vnitřní řád školní družiny

Základní škola a Mateřská škola Nymburk, Tyršova 446 – příspěvková organizace	
ORGANIZAČNÍ ŘÁD ŠKOLY	
VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY	
Č. j.: 954/2025	Směrnice č.:
Vypracovala:	Mgr. Bc. Soňa Obická, ředitelka školy
Schválila:	Mgr. Bc. Soňa Obická, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	29. 8. 2025
Směrnice nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2025
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2025

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 30 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění vydávám jako statutární orgán školy pro školské zařízení školní družinu tuto směrnici – **vnitřní řád školní družiny**.

Směrnice je součástí organizačního řádu školy. Určuje pravidla provozu, stanoví režim ŠD, je závazná pro pedagogické pracovníky a má informativní funkci pro zákonné zástupce. Prokazatelné seznámení rodičů s tímto řádem potvrzují zákonní zástupci na zápisním listu dítěte do ŠD.

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Poslání školní družiny

Školní družina pomáhá rodičům a ostatním zákonným zástupcům při výchově dětí, vyplňuje jim volný čas podle jejich schopností, zájmů a snaží se o harmonický rozvoj osobnosti dítěte.

Práva a povinnosti osob účastnících se činností ŠD

I. Práva účastníků ŠD:

- navštěvovat ŠD v 1. – 3. ročníku, při nenaplnění kapacity i ze 4. a 5. ročníku, případně i z druhého stupně, nepřihlášení účastníci pouze v případě přerušení výuky;
- využívat veškeré zařízení ŠD;
- zvolit si svobodně zájmový kroužek;
- má právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek;
- být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti v družině.

II. Povinnosti účastníků ŠD:

- řádně docházet do školského zařízení, dodržovat vnitřní řád školní družiny;
- dbát pokynů vychovatelky, dodržovat hygienu převlékat se před pobytem venku a šetřit zařízení ŠD;
- bez vědomí vychovatelky nesmí opustit oddělení, doba jeho pobytu v ŠD se řídí údaji na zápisním lístku;
- ohlásit vychovatelce každé zranění, ke kterému došlo v ŠD, nejpozději před odchodem ze ŠD;
- při veškerých činnostech se musí chovat tak, aby neohrožoval bezpečnost spolužáků a vyvaroval se konfliktních situací;
- nenosit do družiny cenné předměty a hračky, za mobilní telefon a jiné elektronické zařízení si účastník ručí sám.

III. Práva zákonných zástupců:

- přihlásit své dítě k pravidelné docházce do ŠD;
- získávat informace o činnosti ŠD – nástěnka před vchodem do ŠD, webové stránky školy;
- získávat informace o chování a aktivitě svého dítěte (v době provozu nebo po vzájemné dohodě s vychovatelkou);
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajících se podstatných záležitostí vzdělávání žáka;
- vyzvednout si své dítě i mimo dobu určenou v zápisním lístku, pokud to vyžaduje nenadálá situace, v případě samostatného odchodu je třeba **písemně požádat** – omluvenka musí obsahovat datum, čas odchodu a potvrzení „přebírám za svou dceru/syna odpovědnost“. Propouštění na tel. výzvu není z bezpečnostních důvodů přípustné;
- umístit své dítě do ŠD o vedlejších prázdninách – docházku je třeba projednat alespoň týden předem s vedoucí vychovatelkou.

IV. Povinnosti zákonných zástupců:

- řádně vyplnit zápisní lístek;
- zajistit, aby dítě docházelo řádně do školského zařízení;
- zaplatit příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů, který je stanoven směrnicí „Úplata ve školní družině“;
- seznámit se s řádem ŠD a seznámení potvrdit svým podpisem na zápisovém lístku;
- pokud bude dítě odcházet vždy v doprovodu, je třeba uvést náhradní kontaktní osobu pro případ, že by se zákonní zástupci nedostavili do 17:00 hod. Nebude-li dítě opakovaně vyzvednuto po skončení provozu družiny a rodič nebude reagovat na telefonické volání, ani nebude mít snahu se se ŠD spojit sám, bude škola informovat OSPOD;
- omlouvat písemně nepřítomnost dítěte;
- informovat vychovatelku o případné změně zdravotní způsobilosti dítěte;
- informovat vychovatelku o zájmových kroužcích, které dítě navštěvuje ve škole.

V. Práva vychovatelky:

- vyjadřovat se, případně vznášet dotazy, připomínky a podávat návrhy k organizaci školního roku a provozu ŠD a ZŠ;
- nenést odpovědnost za účastníka ŠD, kterého propustí z prostoru oddělení ŠD na odpolední vyučování, mimoškolní aktivity nebo domů;

- na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany účastníků nebo jejich zákonných zástupců;
- aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy;
- na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné, speciálně-pedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti;
- volit a být voleni do školské rady;
- na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

VI. Povinnosti vychovatelky:

- vhodným způsobem účastníkům organizovat zájmovou, odpočinkovou a rekreační činnost;
- vést účastníky ke slušnému, přátelskému chování a vzájemné pomoci;
- poučit a dbát o bezpečnost a ochranu zdraví účastníků při všech hrách a činnostech;
- zajistit vždy včasný odchod účastníků na kroužky a jiné aktivity podle pokynů na zápisním lístku.

Provoz a vnitřní režim školy

Přihlašování a odhlašování

- Ve školní družině je určena jako vedoucí zaměstnanec vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků, kontrolu vybírání poplatků, předávání informací zákonným zástupcům, vyřizování námětů a stížností.
- K přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu dítěte z družiny.
- Úplata je splatná předem, platí se jednorázově na celý školní rok. Škola přijímá platby výhradně bezhotovostně na účet školy. Ve výjimečném případě může zákonný zástupce s ředitelkou školy sjednat splátkový kalendář a poplatek hradit za každé pololetí zvlášť.

- Výši úplaty může ředitelka školy snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:
 - a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi;
 - b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona sociálních službách;
 - c) nebo účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže ředitelce
 - d) ředitelka může účastníkovi družiny snížit výši úplaty nebo ho od úplaty osvobodit, jestliže má nárok na přídavek na dítě podle zákona o státní sociální podpoře.
- Pokud za účastníka není uhrazena úplata, ředitelka školy může rozhodnout o vyloučení účastníka ze školní družiny.
- Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitelka přerušit činnost družiny v době školních prázdnin. Ředitelka po projednání se zřizovatelem může po dohodě s ředitelem jiných družin zprostředkovat možnost poskytování zájmového vzdělávání účastníků v jiné školní družině po dobu přerušení provozu, především v době školních prázdnin. Ředitelka zveřejní na vhodném veřejně přístupném místě informaci o přerušení provozu družiny a popřípadě také informaci o možnosti a podmínkách zajištění vzdělávání v jiné družině.

Organizace činnosti

Školní družina je otevřena od pondělí do pátku. **Provozní doba ŠD je od 6:30 hod. do 7:35 hod. a od 11:35 hod. do 17:00 hodin.**

Činnost ŠD je časově rozvržena:

06:30 – 07:40 Ranní družina – zájmové hry, didaktické hry, stolní hry a individuální činnost

11:35 – 12:35 Stolování, oběd ve školní jídelně – výdejně, hygienické návyky, relaxace po vyučování, individuální hry, skupinové hry, rekreační činnost, četba, poslech CD

12:35 – 15:00 Zájmová činnost – estetická – výtvarná, estetická – hudební, pracovní technická, přírodovědná, společenskovední, hudebně pohybová, pobyt venku, vycházky, individuální práce s dětmi, zábavné hry, soutěže, ...

15:00 – 17:00 Sebevzdělávání (příprava na vyučování), didaktické hry, skládanky, zábavné hry dle vlastního výběru, úklid hraček

V době od 13:30 do 15:00 hod. nelze děti vyzvedávat, probíhá odpolední program.

Rozsah denního provozu školní družiny a rozvrh činnosti schvaluje ředitelka školy na návrh vedoucí vychovatelky školní družiny.

Mimo rámec své pravidelné činnosti organizují vychovatelky přechod účastníků do zvolených zájmových kroužků.

Do oddělení ŠD se zapisuje do 30 účastníků na pravidelnou docházku.

Přednost při přijetí mají žáci z 1. – 3. ročníku ZŠ.

Pro doplnění počtu na maximum stanovené kapacity lze přijmout i žáky ze 4. a 5. ročníku.

ŠD na ZŠ Tyršova může mít maximálně 8 oddělení. Kapacita je 240 účastníků.

Pokud by množství zapisovaných dětí překročilo stanovenou kapacitu 240 účastníků, bylo by přistoupeno k nejobjektivnějšímu způsobu výběru účastníků – tj. k veřejnému losování za přítomnosti zákonných zástupců účastníků a vedení školy.

Kritéria pro přijetí dětí do ŠD:

1. Děti z 1. – 3. ročníku
2. Děti z 4. a 5. ročníku, mají-li již ve školní družině sourozence
3. Děti z 4. a 5. ročníku
4. Děti z 6. a vyššího ročníku

Do školní družiny přicházejí děti po skončení vyučování v doprovodu vyučujících z poslední vyučované hodiny.

Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- a) písemné přihlášky žáků; jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny,
- b) elektronické třídní knihy jednotlivých oddělení včetně docházky dětí,
- c) směrnice „Vnitřní řád školní družiny“,
- d) směrnice „Úplata ve školní družině“.

Závěrečná ustanovení „Vnitřního řádu školní družiny“

1. Kontrolou provádění ustanovení této směrnice je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: vedoucí vychovatelka školní družiny.
2. Zrušuje se předchozí znění této směrnice č. 9/2018. Uložení směrnice v archivu školy se řídí Skartačním řádem školy.
3. Směrnice nabývá platnosti dnem: 1. 9. 2025.
4. Směrnice nabývá účinnosti dnem: 1. 9. 2025

V Nymburce 25. 8. 2025

Mgr. Bc. Soňa Obická
ředitelka školy

Závěrem:

Všechny vychovatelky se školním vzdělávacím programem souhlasí: Eva Bachtíková (vedoucí vychovatelka), Zdislava Benešová, Petra Mocová, Martina Růžičková, Helena Sasková, Marie Stachová, Olga Šebánková, Šárka Zelenková.

Veškerou činnost si vychovatelky přizpůsobí ve svých odděleních dle věku dětí, tematické činnosti dle přání dětí a dle svých představ. Protidrogová a environmentální prevence probíhá v rámci činností celoročně.

V Nymburce 31. 8. 2025

Mgr. Bc. Soňa Obická
ředitelka školy